

Nr 276.

Kungl. Maj:ts proposition till riksdagen med förslag till lag angående ändrad lydelse av 21 § lagen den 17 juni 1916 (nr 235) om försäkring för olycksfall i arbete; given Stockholms slott den 30 maj 1941.

Under åberopande av bilagda i statsrådet och lagrådet hållna protokoll vill Kungl. Maj:t härmed, jämlikt § 87 regeringsformen, föreslå riksdagen att antaga härvid fogat förslag till lag angående ändrad lydelse av 21 § lagen den 17 juni 1916 (nr 235) om försäkring för olycksfall i arbete.

GUSTAF.

Gustav Möller.

F ö r s l a g
till
L a g
angående ändrad lydelse av 21 § lagen den 17 juni 1916 (nr 235) om
försäkring för olycksfall i arbete.

Härigenom förordnas, att 21 § lagen den 17 juni 1916 om försäkring för olycksfall i arbete skall erhålla ändrad lydelse på sätt nedan angives:

21 §.

Där olycksfallet medfört eller skäligen kan antagas medföra påföljd, som föranleder ersättning enligt 6 § 1) b) eller 2) eller 7 §, åligger det arbetsgivaren eller arbetsföreståndaren att, sedan han från den skadade eller eljest erhållit underrättelse om olycksfallet, ofördröjligen därom hos den försäkringsinrättning, i vilken den skadade enligt denna lag är försäkrad, göra skriftlig anmälan enligt formulär, som av riksförsäkringsanstalten fastställles.

Har olycksfallet medfört eller kan det skäligen antagas medföra påföljd, som föranleder ersättning allenast enligt 6 § 1) a), skall skriftlig anmälan av arbetsgivaren eller arbetsföreståndaren göras hos försäkringsinrättningen i den ordning Konungen bestämmer.

Då anmälan — — — i häradsnämnden.

Polismyndigheten i — — — sådan nödig.

Denna lag träder i kraft den 1 juli 1941.

Utdrag av protokollet över socialärenden, hållet inför Hans Maj:t Konungen i statsrådet å Stockholms slott den 23 maj 1941.

Närvarande:

Statsministern HANSSON, ministern för utrikes ärendena GÜNTHER, statsråden PEHRSSON-BRAMSTORP, WESTMAN, WIGFORSS, MÖLLER, SKÖLD, ERIKSSON, BERGQUIST, BAGGE, DOMÖ, ROSANDER, GJÖRES, EWERLÖF.

Efter gemensam beredning med chefen för justitiedepartementet anmäler chefen för socialdepartementet, statsrådet Möller, fråga om viss ändring av nuvarande anmälningsförfarande i fråga om olycksfall i arbete samt anför:

Gällande bestämmelser.

Jämlikt lagen den 17 juni 1916 (nr 235) om försäkring för olycksfall i arbete med däri sedermera vidtagna ändringar skall på grund av försäkring till skadad arbetare i ersättning utgivas, bland annat, om olycksfallet medfört sjukdom, som förorsakat förlust eller nedsättning av arbetsförmågan, dels erforderlig läkarvård jämte läkemedel och andra till arbetsförmågans höjande eller eljest till lindrande av menliga följder av olycksfallet nödiga särskilda hjälpmedel, såsom kryckor, enklare konstgjorda lemmar, glasögon och dylikt [6 § 1) a)], dels ock viss sjukpenning [6 § 1) b)]. Förutsättning för att sjukpenning skall utgå är emellertid, att ådragen sjukdom varat mer än tre dagar efter dagen för olycksfallet och att arbetsförmågan nedsatts med minst en fjärdedel. Har olycksfallet medfört arbetarens död, utgår enligt 7 § begravningshjälp och livräntor till efterlevande.

Där olycksfall medfört eller skäligen kan antagas medföra påföljd, som enligt 6 eller 7 § föranleder ersättning, åligger det arbetsgivaren eller arbetsföreståndaren att, sedan han från den skadade eller eljest erhållit underrättelse om olycksfallet, ofördröjligen göra skriftlig anmälan därom, enligt av riksförsäkringsanstalten fastställt formulär, hos den försäkringsinrättning, i vilken den skadade är försäkrad enligt olycksfallsförsäkringslagen (21 §). Då anmälan göres, skall samtidigt eller, där så ej kan ske, så snart som möjligt därefter till försäkringsinrättningen insändas genom arbetsgivarens försorg, men på försäkringsinrättningens bekostnad, anskaffat läkarbetyg, enligt av medicinalstyrelsen fastställt formulär, angående skadans beskaffenhet och den skadades tillstånd. Underlåtenhet att fullgöra föreskrifterna i 21 § medför bötesstraff (34 §).

I kungörelsen den 9 november 1928 (nr 429; ändrad genom kungörelser den 24 november 1932, nr 514, och den 23 december 1937, nr 1025) angående anmälan om olycksfall i arbete m. m. givas utförligare bestämmelser rörande anmälningsförfarandet. Skriftlig anmälan om olycksfallet skall alltid göras till riksförsäkringsanstalten samt därjämte, om den skadade är försäkrad i ömsesidigt olycksfallsförsäkringsbolag, till nämnda bolag. Anmälan skall ytterligare göras till polismyndigheten i orten, som vidarebefordrar densamma till vederbörande yrkesinspektör eller bergmästare. Slutligen skall ett ytterligare exemplar av anmälan tillställas arbetarombud, varom förmäles i 31 § lagen om arbetarskydd, därest sådant ombud finnes utsett å arbetsstället. Anmälan skall avfattas enligt formulär, som fastställs av riksförsäkringsanstalten. Rörande innehållet av sådan anmälan stadgas närmare i kungörelsens 2 §.

Framställning från riksförsäkringsanstalten om ändring av 21 § olycksfallsförsäkringslagen.

I skrivelse den 4 april 1941 har riksförsäkringsanstalten förklarat sig vilja underställa Kungl. Maj:ts prövning frågan om ändring av olycksfallsförsäkringslagen beträffande det nuvarande anmälningsförfarandet såvitt angår sådana olycksfall i arbete, vilka medföra så lindrig skada, att ej sjukpenning utan i regel endast ersättning för läkarvård och läkemedel skall utgivas i anledning av olycksfallet.

Riksförsäkringsanstalten har inledningsvis erinrat därom, att anstalten den 11 juni 1937 erhållit Kungl. Maj:ts uppdrag att verkställa en allsidig utredning rörande en förbättrad lagstiftning om försäkring för olycksfall i arbete — vilken utredning påbörjats men med hänsyn till flera under de senare åren inträffade omständigheter, särskilt den rådande kristiden, icke ansetts böra slutföras — ävensom att anstalten i samråd med den inom finansdepartementet tillsatta besparingsberedningen till undersökning upptagit vissa frågor i syfte att vinna ett förenklat och förbilligat förfarande vid handläggningen av ärenden enligt olycksfallsförsäkringslagen. Anstalten hade emellertid ansett nu ifrågavarande framställning böra göras utan avvaktan av resultatet av nyssnämnda utredningar.

Riksförsäkringsanstalten har omnämnt, att antalet olycksfall i arbete, som för den skadade icke medfört nedsättning av arbetsförmågan eller som medfört sådan nedsättning i mindre grad eller under kortare tid än som enligt 6 § 1) b) olycksfallsförsäkringslagen fordrades för att sjukpenning skulle utgå, beträffande större arbetsgivare (exklusive staten) varit följande:

År	Antal olycksfall	År	Antal olycksfall
1933	9,800	1936	19,400
1934	13,200	1937	23,200
1935	16,400		

År 1937 fördelade sig antalet med omkring 12,000 på riksförsäkringsanstalten och omkring 11,200 på de ömsesidiga bolagen. Härtill komme

motsvarande olycksfall bland de mindre arbetsgivarnas arbetare, omkring 2,100 för riksförsäkringsanstalten och omkring 400 för bolagen. Enligt en för år 1940 verkställd preliminär uppskattning utgjorde antalet olycksfall av ifrågavarande slag beträffande i riksförsäkringsanstalten försäkrade arbetare omkring 18,700, vilket innebure en stegring från år 1937 med omkring 4,600.

Riksförsäkringsanstalten har förklarat sig anse en förenkling av det nuvarande anmälningsförfarandet beträffande ifrågavarande lindriga olycksfall önskvärd. Därigenom syntes en förenkling även av anstaltens arbete för reglering av dylika skadefall möjlig. Efter att hava omnämnt, att medicinalstyrelsen på framställning av riksförsäkringsanstalten för de lindriga olycksfallen fastställt ett enklare läkarintygsformulär (som ersattes med två kronor) än det vanliga formuläret (för vilket ersättning utginge med fyra kronor), har anstalten anfört följande:

I fråga om olycksfall i allmänhet, d. v. s. olycksfall, som — där det ej medför den skadades död — medför nedsättning av arbetsförmågan med minst $\frac{1}{4}$ under mer än tre dagar efter olycksfallsdagen, har avsikten uppenbarligen varit, att den skadade skall på grund av den till försäkringsinrättningen inkomna anmälningshandlingen och läkarintyget snarast kunna tillerkännas den sjukpenning, varav han antages i regel utan dröjsmål vara i behov. I de fall av lindrigare skada, där sjukpenning ej behöver utgå, utan där fråga endast blir om ersättande av läkarvård, läkemedel och läkarintyg — undantagsvis även om resa till eller från läkare och möjligen även av läkare ordinerad massage- eller fysikalisk behandling — uppstår emellertid för försäkringsinrättningen i regel fråga om utgivande av ersättning härför, först när behandlingen meddelats, och, om den meddelats mer än en gång, först när den avslutats och räkning utställts av läkaren. I enlighet härmed har det synts anstalten tillfyllest, om i dylika fall anmälan om olycksfallet göres, först när den för behandlingen ersättningsberättigade framställt anspråk på ersättning för behandlingen, d. v. s. i regel först när behandlingen avslutats. I vissa fall när fråga är om arbetsgivare med ett stort antal arbetare, och arbetsgivaren antingen enligt försäkringsvillkoren står självrisk för läkarvård och läkemedel eller ock förskotterar ersättning därför, är det tillräckligt, att anmälan om olycksfall, varom här är fråga (med bifogande av läkarintyg och eventuellt även läkarvårdräkning) göres till försäkringsinrättningen i ett sammanhang för flera under viss tid inträffade dylika olycksfall t. ex. efter utgången av varje månad eller varje kvartal allteftersom försäkringsinrättningen i samråd med arbetsgivaren bestämmer.

Vid anmälan om olycksfall, som här avses, bör vidare komma till användning ett vida enklare anmälningsformulär än det mer utförliga formulär, om vars innehåll stadgas i 2 § av berörda 1928 års kungörelse angående anmälan om olycksfall i arbete m. m. och vilket sistnämnda formulär ej är erforderligt i fråga om här avsedda olycksfall.

Slutligen bör det vara tillräckligt, om anmälan om olycksfall, som här avses, göres endast till den försäkringsinrättning, där den skadade är försäkrad. När t. ex. för närvarande ett exemplar av den vanliga anmälningshandlingen ingår till yrkesinspektör eller bergmästare, kan i här avsedda fall sådant särskilt exemplar ersättas med att försäkringsinrättningen underrättar vederbörande yrkesinspektör eller bergmästare om vissa slags här avsedda olycksfall, som under viss tidsperiod inträffat vid visst företag eller hos viss

arbetsgivare. Likaledes bör det exemplar av den vanliga anmälningshandlingen, som även i här förekommande fall nu tillställs arbetarombud, kunna utan olägenhet ersättas med underrättelse på annat sätt i enklare form till sådana ombud.

Vid tillämpning i fråga om här avsedda olycksfall i arbete av ett på det sätt förenklat anmälningförfarande, som nu angivits, bör det bliva möjligt att sammanföra anmälningshandlingen med läkarintyget och läkarvårdsräkningen till en handling, varigenom för riks försäkringsanstalten och för de ömsesidiga bolagen en ej obetydlig förenkling skulle kunna vinnas vid handläggningen av dessa olycksfall.

I anslutning till det anförda har riks försäkringsanstalten avgivit förslag till erforderliga ändringar av olycksfalls försäkringslagen och 1928 års kungörelse.

Yttranden över riks försäkringsanstaltens framställning.

Över riks försäkringsanstaltens framställning hava yttranden avgivits av försäkringsrådet, de ömsesidiga socialförsäkringsbolagens förening, svenska arbetsgivareföreningen och landsorganisationen i Sverige.

Riks försäkringsanstaltens förslag tillstyrkes i princip i samtliga yttranden.

Försäkringsrådet förklarar, att förslaget syntes ägnat att leda till åsyftat resultat, nämligen att vinna ett förenklat och förbilligt förfarande vid handläggning av ärenden enligt olycksfalls försäkringslagen. Försäkringsrådet tillägger emellertid följande:

Det föreliggande förslaget innebär i sina konsekvenser, bland annat, att försäkringsinrättningen såsom regel icke kommer att pröva frågan om rätten till ersättning förrän skadefallet är avslutet, och beträffande vissa stora arbetsgivare först sedan kanske ytterligare tid förflutit. Nämnade förhållande medför, att försäkringsinrättningen undandrages möjligheten att på ett tidigt stadium av behandlingstiden avgöra, exempelvis huruvida föreslagen eller påbörjad behandling kan anses erforderlig eller icke. Detta torde såsom regel medföra, att ersättning för av leg. läkare ordinerad behandling kommer att utgå. Vidare följer av det föreslagna anmälningförfarandet, att den skadade icke förrän längre tid förflutit efter olycksfallet erhåller kännedom om, huruvida kostnaderna överhuvud taget i anledning av det uppgivna olycksfallet komma att ersättas eller, såvitt angår den föreslagna bestämmelsen angående vissa stora arbetsgivare, huruvida av arbetsgivaren gjorda utlägg i anledning av olycksfallet komma att återkrävas av den skadade. Det torde kunna förekomma fall, då angivna förhållanden kunna skapa svårigheter. Emellertid synas sådana fall vara att hänföra till undantagen och böra därför icke utgöra hinder för att genomföra ett förslag, som i det allt övervägande antalet skadefall detsamma avser skulle medföra förenkling i förfarandet.

Försäkringsrådet framställer härjämte vissa förslag rörande utformningen av ändrade bestämmelser i 1928 års kungörelse.

Svenska arbetsgivareföreningen betonar, att genom de föreslagna förenklingarna i anmälningförfarandet icke blott riks försäkringsanstaltens, yrkesinspektörernas och polismyndigheternas utan jämväl uppgiftslämnarnas arbete inskränktes. Härigenom torde en besparing kunna ske, som eventuellt kunde medföra minskning i de direkta försäkringskostnaderna.

Landsorganisationen framhåller, att för sådana fall, då sjukdom icke varat mer än tre dagar efter dagen för olycksfallet, intet funnes att erinra mot en förenkling av förfarandet i enlighet med anstaltens förslag. Mera tveksamt ställde det sig, när fråga vore om längre sjukdom men sjukpenning likväl icke skulle utgå på den grund att arbetsförmågan icke ansåges nedsatt med minst en fjärdedel. *Landsorganisationen* förutsatte emellertid, att det, därest den skadade gjorde gällande att arbetsförmågan vore i högre grad nedsatt, skulle åligga arbetsgivaren att omedelbart göra anmälan till försäkringsinrättningen. Under denna förutsättning hade *landsorganisationen* intet att erinra mot den föreslagna lagändringen.

Av den förut lämnade redogörelsen för gällande bestämmelser framgår, att arbetsgivare för närvarande städse har att fullgöra en omständlig anmälningsskyldighet rörande olycksfall i arbete, som drabbat hos honom anställd arbetstagare. Riksförsäkringsanstalten har nu föreslagit, att i de fall, då så lindrig skada åsamkats, att enligt olycksfallsförsäkringslagens bestämmelser icke sjukpenning utan i regel endast ersättning för läkarvård och läkemedel skall utgivas i anledning av olycksfallet, ett enklare anmälningsförfarande än det nuvarande borde tillämpas. Närmare bestämmelser rörande sistnämnda förfarande skulle utfärdas av Konungen. Dessa bestämmelser skulle i huvudsak innehålla, att anmälan om olycksfallet skulle göras först när den ersättningsberättigade framställt anspråk på ersättning. I fråga om större arbetsgivare, som antingen stode självrisk för läkarvård och läkemedel eller förskotterade ersättning därför, skulle anmälan kunna göras i ett sammanhang för flera under viss tid inträffade olycksfall, exempelvis efter utgången av varje månad eller kvartal allteftersom försäkringsinrättningen efter samråd med arbetsgivaren bestämde.

Riksförsäkringsanstaltens förslag, vilket tillstyrkts i remissvaren, finner jag lämpligt. Såsom försäkringsrådet framhållit torde avseende icke behöva fästas vid att svårigheter i vissa undantagsfall kunna föranledas av de ifrågasatta bestämmelserna. Förslag till lag innefattande erforderlig ändrad lydelse av 21 § olycksfallsförsäkringslagen har upprättats inom socialdepartementet. I anledning av vad *landsorganisationen* anfört må framhållas, att, om skälig anledning föreligger till antagande, att sjukdomen kommer att vara mer än tre dagar efter dagen för olycksfallet och att den skadades arbetsförmåga kommer att nedsättas med minst en fjärdedel, det i lagen för närvarande föreskrivna anmälningsförfarandet skall iakttagas.

I förevarande sammanhang torde den jämkningen av lagtexten böra vidtagas, att sista stycket i paragrafen, vilket innehåller bestämmelser om vad som i lagen avses med polismyndighet, uteslutes, enär i nämnda stycke meddelade föreskrifter synas hava sin plats i tillämpningsförfattningen.

Föredraganden hemställer här efter, att lagrådets utlåtande över det upprättade förslaget till *lag angående ändrad lydelse av 21 § lagen den 17 juni*

Departement-
chefen.

1916 (nr 235) om försäkring för olycksfall i arbete, av den lydelse bilaga¹ till detta protokoll utvisar, måtte för det i § 87 regeringsformen omförmälda ändamålet inhämtas genom utdrag av protokollet.

Denna av statsrådets övriga ledamöter biträdda hemställan bifaller Hans Maj:t Konungen.

Ur protokollet:

Anders Lundstedt.

¹ Denna bilaga, vilken är lika lydande med det vid propositionen fogade lagförslaget, har här uteslutits.

Utdrag av protokollet, hållet i Kungl. Maj:ts lagråd den 28 maj 1941.

Närvarande:

justitieråden FORSSMAN,
BELLINDER,
regeringsrådet LUNDEVALL,
justitierådet STERZEL.

Enligt lagrådet den 27 maj 1941 tillhandakommet utdrag av protokoll över socialärenden, hållet inför Hans Maj:t Konungen i statsrådet den 23 maj 1941, hade Kungl. Maj:t förordnat, att lagrådets utlåtande skulle för det i § 87 regeringsformen omförmälda ändamålet inhämtas över upprättat förslag till *lag angående ändrad lydelse av 21 § lagen den 17 juni 1916 (nr 235) om försäkring för olycksfall i arbete.*

Förslaget, som finnes bilagt detta protokoll, föredrogs inför lagrådet av chefen för rättsavdelningen i socialdepartementet hovrättsrådet Sven Björkholm.

Lagrådet lämnade förslaget utan erinran.

Ur protokollet:
G. Lindencrona.

*Utdrag av protokollet över socialärenden, hållet inför Hans Maj:t
Konungen i statsrådet å Stockholms slott den 30 maj
1941.*

Närvarande:

Statsministern HANSSON, ministern för utrikes ärendena GÜNTHER, statsråden PEHRSSON-BRAMSTORP, WESTMAN, WIGFORSS, MÖLLER, SKÖLD, ERIKSSON, BERGQUIST, ANDERSSON, ROSANDER, GJÖRES, EWERLÖF.

Efter gemensam beredning med chefen för justitiedepartementet anmäler chefen för socialdepartementet, statsrådet Möller, lagrådets den 28 maj 1941 avgivna utlåtande över det den 23 i samma månad till lagrådet remitterade förslaget till *lag angående ändrad lydelse av 21 § lagen den 17 juni 1916 (nr 235) om försäkring för olycksfall i arbete* samt hemställer, att förslaget, som av lagrådet lämnats utan erinran, måtte, jämlikt § 87 regeringsformen, genom proposition föreläggas riksdagen till antagande.

Med bifall till denna av statsrådets övriga ledamöter biträdda hemställen förordnar Hans Maj:t Konungen, att till riksdagen skall avlåtas proposition av den lydelse bilaga till detta protokoll utvisar.

Ur protokollet:

Bertha Klemedtson.